

JONGSOCIALISTEN (JS), politieke jongerenorganisatie van de socialistische partij ontstaan net na de Tweede Wereldoorlog in navolging van de vooroorlogse Socialistische Jonge Wachten.

De oprichting van de JS kaderde in de naoorlogse heropbouw van de Belgische Socialistische Partij (BSP) op initiatief van de partijleiding. Mede daardoor duurde het lange tijd eer de JS uit de schaduw van de BSP traden. De Waalse tegenhangers van de JS, de Jeunes Gardes Socialistes, daarentegen speel-

den wel reeds een voortrekkersrol tijdens de **Koningskwestie**, de schoolstrijd en de staking tegen de Eenheidswet (1960-1961). De JS radicaliseerden pas in de jaren 1960, onder meer onder invloed van de gebeurtenissen in mei 1968. Als een van de weinige organisaties in de socialistische beweging steunden JS toen openlijk de oproep van Leo Colard tot progressieve frontvorming.

In de jaren 1970 kenden de JS een hoogtepunt toen zij in het spoor van **André Renard** verregaande structuurhervormingen eisten. België had baat bij een verdere regionalisering en wat de socialistische partij betrof, die moest worden gefederaliseerd en het democratisch gehalte ervan verhoogd. Deze eisen werden reeds in 1971, naar aanleiding van het BSP-congres door JS-voorzitter Marcel Colla naar voren gebracht en door de JS verder op punt gesteld in hun *Roodboek*, opgesteld voor het ideologisch partijcongres van 1974 en in samenwerking met het blad *Links*.

In dit document spraken de JS de wens uit dat de BSP zich zou aanpassen aan de regionalisering van het land. De Vlaamse en Waalse partijfederaties moesten elk een eigen overkoepelende structuur krijgen, met bevoegdheden op gewestelijk niveau. De socialistische actie moest worden afgestemd op de eigen geaardheid van de respectievelijke gewesten. Binnen de Brusselse agglomeratie van 19 gemeenten moesten twee evenwaardige federaties (met de nodige overlegorganen) naast elkaar functioneren.

Verder hadden de JS reeds zeer uitgesproken ideeën inzake regionalisering. De politieke macht moest gedecentraliseerd worden naar lagere (in regionale zin) beleidsniveaus die daardoor de eigen problemen beter zouden kunnen oplossen. Voor Vlaanderen en Wallonië eiste men daarom een eigen rechtstreeks verkozen parlement en een eigen regering met eigen gewestelijke bevoegdheden en een eigen fiscaliteit (door regionalisering van de in-ning van bepaalde belastingen). Het nationaal niveau zou een eigen wetgevend orgaan behouden en een eigen – ingeperkte en paritair samengestelde – regering die bevoegd zou zijn voor buitenlandse zaken en handel, defensie, ontwikkelingssamenwerking, justitie, arbeid en sociale zaken, muntbeleid, nationale fiscaliteit, nationale planning en de voogdij zou hebben over Duitstalig België en het tweetalige Brussel. Deze gebieden zouden naast de plaatselijke bevoegdheden, ook speciale bevoegdheden door het nationaal parlement toegewezen krijgen. Brussel zou daarbij een eigen wetgevende vergadering en een eigen regering krijgen, maar om een minorisering van de Nederlandstaligen te voorkomen voorzag men eentalige kandidaatslijsten en paritair beheer in het college.

Links en de JS werkten hun ideeën verder uit in de *Roodboeken* van 1978 en 1983, waarbij de aandacht naar de sociaal-economische thema's en de demo-

cratische werking van de partij verschoof. Het was trouwens de leidersgeneratie van de jaren 1970 (**Karel van Miert**, Colla, **Norbert de Batselier** en **Luc van den Bossche**) die in 1978 de scheiding van BSP in de Socialistische Partij (SP) en Parti socialiste (PS) begeleidde. De meest opvallende realisatie van de politieke ideeën die de JS in de jaren 1970 formuleerden was – naast de omvorming van de Vlaamse BSP in een al wat democratischer SP in 1980 – de hernieuwing van de idee van de progressieve frontvorming (Doorbraak 79, PAKS en recent de voorstellen van **Maurits Coppieters**). De meeste andere JS-voorstellen werden echter niet in de praktijk omgezet.

WERKEN: *Roodboek. Voor een strijdend socialisme*, 1974; – *Roodboek. Naar een zelfbeherende aktiepartij*, 1978.

LITERATUUR: M. Willems, 'Jong-socialisten in de BSP: een problematische positie', in *De Nieuwe Maand*, jg. 32, nr. 1 (januari 1980), p. 60-75; – S. Blommaert, *De Socialistische Jonge Wacht tussen 1945 en 1969*, VUB, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1980; – J. Beets, *Karel Van Miert. Hernieuwer of briljante overgangsfiguur*, 1983; – S. de Groote, 'Tussen revolutie en reformisme of 100 jaar socialistische politieke jongerenbeweging', in *Socialistische Standpunten*, jg. 32, nr. 5 (1985), p. 34-43.

LUC PEIREN